ادامه از صفحه اول

اوپک چه می‌تواند بکند؟

وقتی عراق پس از حمله به کویت مورد تحریم نفتی قرار گرفت مجددا عربستان مازاد نفت خود را جایگزین نفت عراق و کویت کرد و در زمان بحران در لیبی هم همین فرصت‌طلبی انجام شد. آنچه که اوپک می‌تواند انجام دهد نیازمند به یک یادآوری است، بعضی تولیدکنندگان در سال ۱۹۷۳ پس از مناقشه اعراب و اسراییل برخی از مصرف‌کنندگان را مورد تحریم نفتی قرار دادند و مصرف‌کنندگان آژانس بین‌المللی انرژی IEA را تاسیس کردند که سیاست‌های همسو را تدوین و اجرا کند. ابتدا سراغ صرفه‌جویی‌ها در مصرف و سپس افزایش مالیات بر مصرف فرآورده‌های نفتی رفتند که هم برایشان درآمد تولید کرد و هم موجب کاهش رشد تقاضا شد و بعد آن را تدوین و اجرا کردند و از محل همین منابع مالی به انرژی‌های جانشین و حتی به زغال سنگ که آلوده‌کننده‌تر است، سوبسید دادند و انرژی هسته‌ای را گسترش دادند و توسعه تولیدات نفتی در کشورهای غیرعضو اوپک را پشتیبانی کردند. و سپس برنامه ایجاد ذخایر استراتژیک را برای مواجهه با بحران‌های سیاسی اجرا کردند تا آنجا که حالا می‌خواهند به تحریم تولیدکنندگان بپردازند. نفت در برابر غذا را در عراق اجرا کردند و تحریم‌های نفتی علیه لیبی را به اجرا درآوردند و لشکرکشی برای نفت را در دستور کار خود قرار دادند و چند روز قبل هم کسینجر، تئوریسین یهودی‌الاصل آمریکایی همین نسخه را برای تمام کشورهای صاحب نفت خاورمیانه پیچید که شروع‌اش را برای ایران تجویز کرد. بنابراین اعضای اوپک باید بدانند که شکست دادن اتحاد سیاسی آنها و به‌طور کلی بی‌خاصیت کردن اوپک هدف دیگر تهدیدهای مصرف‌کنندگان علیه تولیدکنندگان در این روزهاست که در تداوم اقدامات قبلی صورت می‌گیرد، ولی اوپک حداقل می‌تواند اعلام کند هیچ عضوی هرگز بیش از سهمیه‌های خودش در درون سازمان برای جبران کسری صادرات عضوی دیگر که مورد تحریم واقع شود، تولید نخواهد کرد و به آن پایبند باشد. این سیاست از یک‌سو مصرف‌کنندگان را وادار به تجدید نظر در تحریم اعضا می‌کند و از سوی دیگر در صورت وقوع موقت چنین اقدامی، درآمدشان به همان اندازه سهمیه تولیدشان به دلیل افزایش قیمت‌ها شدیدا افزایش می‌یابد و درس بزرگ‌تر آن به مصرف‌کنندگان این است که نصیحتی که شما همیشه به اوپک داشتید و آن عدم استفاده از حربه نفت در معاملات سیاسی بود، یک اقدام دوطرفه است. اگر شما تحریم نفتی اعراب در سال‌های ۱۹۷۳ را محکوم کردید و به سیاست‌های مشترک دست یافتید، امروز هم اوپک سیاست مشترک دارد و اجازه نمی‌دهد که از حربه نفت علیه اعضای آن استفاده شود. کشورهای مصرف‌کننده دنیا بارها با اقدامات‌شان اعلام کردند که نفت نباید از سوی تولیدکنندگان به عنوان ابزاری برای اعمال فشار سیاسی مورد استفاده قرار گیرد که اگر چنین شود، آنها راه‌های مقابله را آماده کرده‌اند. حالا کشورهای مصرف‌کننده نفت با اعمال تحریم یکی از موسسان اوپک، از نفت به عنوان ابزار فشار سیاسی استفاده کرده‌اند. این بار نوبت اعضای اوپک است که متحد شوند و به اقدام نامناسب مصرف‌کنندگان پاسخی مناسب و در حد توان بدهند. اگر امروز ایران، تحریم نفتی می‌شود شاید فردا نوبت عضوی از اعضای دیگر اوپک باشد. همان‌طور که دیروز، نفت، عراق و لیبی را به آتش جنگ کشاند. بنابراین لازم است اوپک در مقابل اقدام سیاسی مصرف‌کنندگان از خود واکنش مناسب نشان دهد. البته انتظارات از این سازمان باید منطقی باشد. در این سازمان، اعضا در عین منافع مشترک، با هم رقابت دارند. اوپک در عرصه بین‌المللی هم وظایف و معذوریت‌هایی دارد. با این همه می‌توان از رییس عراقی کنفرانس اوپک و دبیرکل لیبیایی این سازمان انتظار داشت تا از اعضای دیگر بخواهند سهمیه مصوب در اجلاس دسامبر ۲۰۱۱ را رعایت کنند. با ترغیب اتحاد بیشتر در اوپک به همه اعضا یادآوری کنند که هیچ‌کدام نباید کمبودفروش عضو دیگر را جبران و این موضع را اعلام کنند. رییس عراقی کنفرانس وزرا و دبیرکل لیبیایی اوپک می‌توانند موکدا از اعضا بخواهند تا از سهمیه تولید نفت‌شان در اوپک تخلف نکنند و از فرصت‌طلبی بپرهیزند. اعضای اوپک با اعلام پایبندی به سهمیه‌هایشان می‌توانند این پیام را به مصرف‌کنندگان مخابره کرده که برای تحریم یک عضو اوپک حداقل «دوبار» باید فکر کنند. ایران یکی از اعضای موسس اوپک است و حتی در شرایط سخت جنگ با عراق، به تداوم عرضه نفت متعهد بوده است. حالا این عضو موسس اوپک، به خاطر مسایل سیاسی از طرف اتحادیه اروپا و آمریکا تحریم نفتی شده است. این حداقل انتظار از اوپک است که به مصرف‌کنندگان پیغام دهد که نباید از نفت به عنوان ابزار سیاسی استفاده کنند و بسیار مهم و فوری است.

*** عضو سابق هیات عامل اوپک به مدت ۲۳ سال**

دبیرکل اوپک در گفت‌وگوی اختصاصی با «شرق»:

بازماندن تنگه هرمز برای ثبات بازار نفت ضروری است

ادامه از صفحه اول

«عبدالله سالم البدری» هم رییس شرکت ملی نفت لیبی بوده و هم وزیر نفت و معاون نخست‌وزیرش. او کارش را از ۱۹۶۵ با شرکت نفتی آکسان موبیل آغاز کرد و از سال ۱۹۸۳ برای هفت سال رییس شرکت ملی نفت لیبی شد. بعد هم بر صندلی وزارت نفت نشست. هرچند او تا پیش از دبیرکلی اوپک، همواره از موثران نفت لیبی بوده اما تجربه ریاست بر سازمان کشورهای عرب صادرکننده نفت و اداره دبیرخانه اوپک به‌عنوان رییس کنفرانس در جلب اعتماد وزرای اوپک نقش زیادی داشت.

■■■

در دوره دبیرکلی «البدری» رکورد قیمت‌های نفت شکست و اتفاقات مهمی رخ داد. اعضا در شش ماه از هم فاصله گرفتند و دوباره به هم نزدیک شدند. کلاه بر سر گذاشتند و عکس یادگاری گرفتند. امروز اما اوپک با تحریم نفتی یکی از موسسان‌اش، دوباره با آزمون سختی مواجه شده است. اوپک از یک‌سو باید تعهدش را برای عرضه مستدام نفت به مصرف‌کنندگان نشان دهد و از سوی دیگر دومینوی عدم حمایت از اعضایش را کلید نزند. هماهنگی‌های زیادی برای مصاحبه با «عبدالله سالم البدری» انجام می‌شود از اجلاس صد و پنجاه و نهم تا کنفرانس صد و شصتم و آغاز سال ۲۰۱۲. اظهارنظر دبیرکل اوپک درباره تحریم نفتی ایران از سوی اروپا و آمریکا، بستن تنگه هرمز، وضعیت عرضه و تقاضا در بازار نفت و قیمت‌های مطلوب نفت، در شرایط حساس این روزها بسیار مهم است. پاسخ این سوالات را در مصاحبه‌ام با آقای دبیرکل خواهید خواند. از او درباره وضعیت نفت عراق و آینده تاثیر انرژی هسته‌ای بر معادلات نفتی پرسیدم و وقتی به سوال تاثیر خروج نفت ایران بر بازار نفت رسیدم آقای دبیرکل پاسخ داد: «همه می‌دانیم که اگر نفت ایران از بازار حذف شود می‌تواند تبعات جدی برای بازار جهانی نفت داشته باشد.» گفت‌وگوی اختصاصی دبیرکل اوپک با «شرق» را می‌خوانید:

↙ آقای دبیرکل، اجازه بفرمایید سوالاتم را از وضعیت نفتی سال ۲۰۱۲ آغاز کنم. سال جدید میلادی را در حالی آغاز کرده‌ایم که بازار نفت، نوسانات زیادی را پشت سر گذاشته است. جنابعالی چه تصویری از سال جدید در زمینه تقاضا، ثبات عرضه و قیمت نفت ترسیم می‌کنید؟

ما با شماری از عدم قطعیت‌ها مواجه هستیم که تمام آنها به نوساناتی که تقریبا روزانه در بازار مشاهده می‌شود کمک می‌کنند. در جهت صعودی، قیمت‌ها تحت تاثیر مسایل جغرافیای سیاسی است که سوداگران را کمک می‌کند بر پایه عامل نگرانی و ترس از امنیت عرضه و ناکافی بودن مازاد ظرفیت تولید برای جبران کمبودهای احتمالی، قیمت‌ها را بالا ببرند. در جهت نزولی، قیمت‌ها تحت تاثیر ضعف رشد اقتصاد جهانی و به‌خصوص بحران بدهی‌های بخش عمومی در کشورهای اروپایی و نگرانی از تسری این مشکلات اقتصادی به کشورهای در حال توسعه است. اجازه دهید ابتدا به نگرانی‌های مربوط به عرضه بپردازم. در دسامبر ۲۰۱۱ اوپک با سطح تولید ۳۰ میلیون بشکه در روز موافقت کرد. این سطح تا زمانی که کنفرانس وزرا تصمیم دیگری بگیرند پا برجا خواهد بود. این سقف تولید توسط وزرای کشورهای عضو و پس از ملاحظه نقاط مثبت و منفی وضعیت اقتصاد جهانی گرفته شد. امروز ما بسیار بیش از ۳۰ میلیون بشکه در روز تولید می‌کنیم. در واقع آخرین برآوردهای ما نشان می‌دهد که اوپک در پایان دسامبر ۲۰۱۱ نزدیک به ۳۰/۶ میلیون بشکه در روز تولید می‌کرده است. اطمینان دارم که در ماه‌های آینده افزایش تولید و ظرفیت صادرات کشور لیبی ادامه خواهد یافت. در پایان ۲۰۱۱ لیبی نزدیک به ۸۵۰ هزار بشکه در روز صادر می‌کرد. انتظار می‌رود تا پایان ژوئن امسال (اوایل تابستان) تولید لیبی به حد قبل از جنگ (داخلی) یعنی ۱/۵ تا ۱/۶ میلیون بشکه در روز برسد. امروز مازاد ظرفیت تولید اوپک نزدیک به چهار میلیون بشکه در روز است. زمانی که تولید لیبی به سطح تولید قبل از جنگ برسد مازاد ظرفیت تولید اوپک حدود شش میلیون بشکه در روز خواهد بود. اینها سطح قابل قبولی (از تولید و مازاد ظرفیت تولید) است. البته اوپک نیز مانند دیگران نگرانی‌هایی دارد و با ابهام در رشد اقتصاد جهانی روبه‌روست. مثلا نتیجه بحران بدهی‌ها در اروپا چه خواهد بود. در این مورد شخصا معتقدم که کشورهای اتحادیه اروپا قادرند مسایل اقتصادی خود را حل کنند و امیدوارم رهبران اروپا با همدیگر برای اطمینان از حل این مسایل تشریک مساعی کنند. از سوی دیگر علایم امیدوارکننده‌ای هم از اقتصاد آمریکا در سال ۲۰۱۲ به چشم می‌خورد. تاثیر سیاست‌های چین و هند در کنترل تورم قیمت‌ها و جلوگیری از تب اقتصادی در این کشورها هم از مسایل مورد توجه ماست.

↙ با این شرایط آیا فکر می‌کنید قیمت‌های نفت به افزایش خود ادامه خواهد داد؟

همان‌طور که می‌دانید اوپک هدف کمی برای قیمت‌های نفت تعیین نمی‌کند. اما در شرایط حاضر و اگر تنش‌های سیاسی و تاثیر آن بر قیمت‌ها را نادیده بگیریم، همان‌طور که من در صحبت‌های خود در دسامبر گذشته اظهار کردم، قیمت صد دلار برای هر بشکه نفت قیمت مطلوبی است. این قیمت هم برای تولیدکنندگان جریان درآمدی کافی برای سرمایه‌گذاری به منظور جایگزین کردن نفت استخراج شده فراهم می‌کند و هم آسیبی به رشد اقتصاد جهانی نمی‌رساند. به طور کلی هدف ما، باثباتی بازار نفت در سال‌های آینده است. در واقع هدف اوپک همواره این بوده است.

↙ جنابعالی می‌گویید که ظرفیت مازاد تولید اوپک چهار میلیون بشکه در روز است. رقمی که در گزارش‌های اوپک هم منعکس شده است. اما برخی معتقدند این ظرفیت در حد یک میلیون بشکه در روز است. آیا می‌توانید ظرفیت مازاد تولید کشورهای عضو را به تفکیک بیان کنید؟

همان‌طور که قبلا هم گفتم ظرفیت مازاد تولید اوپک در حد چهار میلیون بشکه در روز است و در پایان ماه ژوئن و با افزایش تولید لیبی این ظرفیت به حد شش میلیون بشکه در روز برخواهد گشت. من اظهارنظری در مورد برآوردهای دیگران از مازاد ظرفیت اوپک نمی‌کنم ولیکن به ارقام منتشر شده از سوی اوپک اطمینان دارم. آنچه برای جهان خارج از اوپک اهمیت دارد در واقع جمع مازاد ظرفیت تولید اوپک است و نه مازاد ظرفیت تک‌تک کشورهای عضو اوپک.

↙ ما به پایان دوره دبیرکلی شما نزدیک می‌شویم. اوپک در دوره جنابعالی از پستی و بلندی‌های قابل توجهی عبور کرده است. هنگامی که شما دبیرکلی را به عهده گرفتید اوپک برای مدتی فاقد دبیرکل بود و با انتخاب شما به دبیرکلی اوپک یک‌بار دیگر اتحاد عمل خود را نشان داد. در زمان دبیرکلی شما قیمت نفت تا حد غیرمترقبه‌ای بالا رفت و پس از آن بیشترین کاهش را در ظرف هشت ماه از خود نشان داد. در کنفرانس قبلی اوپک (کنفرانس ۱۵۹ در تابستان سال گذشته) اختلاف‌نظر بین کشورهای عضو تا حدی بود که برخی از تفرقه اوپک گفتند هر چند پس از شش ماه اعضای اوپک مجددا به اتفاق‌نظر رسیدند و از این امر اظهار رضایت کردند. به‌عنوان دبیرکل اوپک این دوره را با تمامی تلخی و شیرینی‌های آن چطور ارزیابی می‌کنید؟

تاکنون پنج سال به‌عنوان دبیرکل خدمت کرده‌ام و یک سال از دوره دبیرکلی من باقی است که در نتیجه سال ۲۰۱۲ را هم به اداره دبیرخانه اوپک ادامه خواهم داد. پنج سال گذشته از جهات مختلف برای من از نظر زندگی شخصی و حرفه‌ای و نیز برای اوپک دوره قابل توجهی بوده است. پیش از آنکه به تحولات و اتفاقات مهمی که در این دوره روی داد بپردازم، مایلم به این نکته اشاره کنم که بیشتر موفقیت‌های ما در پنج سال گذشته مرهون تخصص و کارکشتگی و نیز تعهد و فعالیت صمیمانه همکاران من و کارکنان دبیرخانه اوپک بوده است. حمایت فوق‌العاده‌ای که از سوی وزرای کشورهای عضو، اعضای هیات عامل اوپک و نیز هیات‌های جلسات اقتصادی ابراز می‌شد نیز کمک شایانی بوده است. هیچ‌کس به تنهایی نمی‌تواند در دبیرخانه کار کند، ما در پنج سال گذشته در واقع مانند یک تیم بزرگ کار کرده‌ایم. هنگامی که دوره دبیرکلی من در سال ۲۰۰۷ (میلادی) آغاز شد، چه کسی می‌توانست بحران مالی جهانی و رکود اقتصادی متعاقب آن را که منجر به نوسانات بزرگ در قیمت نفت شد یا حوادث سال گذشته در خاورمیانه و شمال آفریقا از جمله تحولات بی‌سابقه در کشور خود من لیبی را پیش‌بینی کند. سال گذشته ما شاهد سالگرد ۵۰ سالگی اوپک بودیم و قیمت نفت نیز در دو سال گذشته نسبتا باثبات بوده است. در ژانویه سال ۲۰۰۷ (میلادی) قیمت سبد اوپک اندکی بالاتر از ۵۰ دلار در هر بشکه بود و در پایان آن سال قیمت نفت به ۸۷ دلار در هر بشکه رسید. در پایان ژوئن و تا نیمه ژوییه سال ۲۰۰۸ قیمت نفت به بالاترین قیمت ثبت شده یعنی نزدیک به ۱۵۰ دلار در هر بشکه افزایش یافت که سپس سقوط کرده به حدود ۳۰ دلار در هر بشکه در پایان سال ۲۰۰۸ رسید. در دسامبر سال ۲۰۰۸ اوپک موافقت کرد که ۴/۲ میلیون بشکه از سقف تولید خود بکاهد. بدون چنین عملی قیمت به سیر نزولی خود ادامه می‌داد که موجب می‌شد سرمایه‌گذاری‌های مورد نیاز کاهش یافته یا تصمیمات در مورد افزایش ظرفیت تولید لغو شود یا به تاخیر بیافتد. در سال‌های بعد از بحران قیمت نفت اوپک به افزایش خود ادامه داده است. در پایان سال ۲۰۰۹ قیمت نفت نزدیک ۷۴ دلار در هر بشکه و در اواخر سال ۲۰۱۰ اندکی بالاتر از ۸۸ دلار بود و در پایان سال ۲۰۱۱ به بالاترین قیمت پایان سال نفت تاکنون یعنی ۱۰۷ دلار در هر بشکه رسید. در نتیجه در سال گذشته کشورهای عضو اوپک بالاترین درآمد نفت را داشتند. تردیدی نیست که در این مدت در مناسبت‌های زیادی با شرایط محیطی دشوار مواجه بوده‌ام که ناگزیر از عمل و حل مشکلات در وضعیتی سخت شده‌ام. بله، می‌توان از این موقعیت‌ها با «تلخ و شیرین» یاد کرد. اما مهم‌ترین مساله آن است که ما قادر بوده‌ایم آن مسایل و مشکلات را حل کنیم. در طی این سال‌ها اوپک به نحو تحسین‌آمیزی موفق شده است بازار را از عرضه کافی نفت و نیز جریان سرمایه‌گذاری‌های لازم برای توسعه فعالیت‌های بالادستی و انجام پروژه‌های پایین‌دستی نفت مطمئن کند. در جلسه تابستان گذشته (ژوئن ۲۰۱۱) با اختلاف‌نظرهایی مواجه بودیم. اما این اختلاف‌نظرها که بیشتر از برآوردهای متفاوت رشد اقتصادی ناشی می‌شد به زودی برطرف شدند. جلسه دسامبر گذشته ما این را به خوبی نشان داد. در آن جلسه به‌رغم عدم قطعیت‌های زیادی که درخصوص رشد اقتصاد جهانی و نیز تقاضا برای نفت وجود داشت به اتفاق آرا تصمیم گرفته شد که سطح تولید اوپک به ۳۰ میلیون بشکه در روز برسد. این موضوع توان سازمان ما را در حل اختلاف‌نظرهای بین اعضای خود نشان می‌دهد. ما ممکن است اختلاف‌نظرهایی داشته باشیم اما این طبیعی است. چه تعداد سازمان‌هایی با ماهیت سازمان ما (سازمان‌های بین دولتی) وجود دارند که بتوانند این‌گونه مسیر خود را هموار کرده و جلو بروند؟ در هر حال ما می‌توانیم بحث و گفت‌وگو کنیم و به اتفاق‌نظر برسیم. این فرآیند حکایت از استحکام مبانی اوپک دارد.

↙ آیا شما مجددا نامزد دبیرکلی اوپک خواهید بود یا خیر؟

دوره دبیرکلی من رسما در دسامبر ۲۰۱۲ به پایان می‌رسد و کنفرانس وزیران در مورد دبیرکلی آینده اوپک تصمیم خواهند گرفت. من با هر تصمیمی که وزرای کشورهای عضو در این مورد بگیرند راضی خواهم بود. در هرحال با همکاری و حمایت کارکنان دبیرخانه؛ امیدوارم که طی این دوره در هدایت سازمان در شرایطی که اغلب سخت و ناهموار بوده است به مثابه فرد قابل اطمینانی عمل کرده باشم. احساس من آن است که ما امروز با توجه به چالش‌هایی که در پنج سال گذشته با آنها مواجه بوده‌ایم قوی‌تر از گذشته هستیم و اطمینان دارم که اوپک در سال‌های آینده نیز با توانمندی بیشتری پیش خواهد رفت.

↙ آقای البدری، رییس‌جمهوری آمریکا، آقای اوباما، در ابتدای سال ۲۰۱۲ تحریم بانک مرکزی ایران را امضا کرد که به معنی مشکل شدن انتقال عواید فروش نفت به ایران و عملا تحریم نفت ایران از سوی آمریکا است. اروپایی‌ها نیز همین سرمشق را دنبال کرده‌اند. به نظر شما شرایط بازار نفت در این حالت یعنی در غیاب دومین تولیدکننده نفت اوپک از بازار چه خواهد بود؟

من نمی‌توانم در شرایط خاص یک عضو مشخص سازمان نظر دهم. آنچه می‌توانم بگویم آن است که ایران یک عضو بنیانگذار این سازمان و دومین تولیدکننده ما است. همه می‌دانیم که اگر نفت ایران از بازار حذف شود می‌تواند تبعات جدی برای بازار جهانی نفت داشته باشد.

↙ موضع شما به‌عنوان دبیرکل اوپک در موضوع تحریم نفتی ایران چیست. فکر می‌کنید عکس‌العمل اعضای سازمان در شرایط تحریم یک عضو سازمان چه باشد؟

همان‌طور که گفتم نمی‌توانم در مورد اعضای مشخص سازمان به‌طور انفرادی اظهارنظر کنم. در هر حال مایلم بیان کنم که موافق هیچ نوع تحریمی علیه کشورهای عضو سازمان نیستم. تنها امیدوارم که این مسایل با تفاهم متقابل حل شده و صلح و منطق صحیح حاکم شود.

↙ درخصوص تضمین امنیت تنگه هرمز چطور فکر می‌کنید. آیا با مقامات ایرانی راجع به تضمین امنیت تنگه هرمز گفت‌وگو کرده‌اید؟

نقش من آن نیست که در امنیت تنگه هرمز رایزنی کنم. من تنها دبیرکل اوپک هستم. شخصا توصیه من آن است که تمام طرف‌های درگیر از هرگونه عمل غیرمترقبه خشونت‌آمیز با نتایج غیرقابل پیش‌بینی خودداری کنند. خاورمیانه به اندازه کافی مشکل دارد و مسلما نیازی به مشکلات بیشتر نیست. امیدوارم تنگه هرمز باز بماند زیرا این برای ثبات بازار نفت ضروری است و ثبات بازار نفت چیزی است که اوپک برای آن سخت تلاش می‌کند.

↙ آقای نعیمی، وزیر نفت عربستان سعودی در ملاقات با وزیر نفت ایران، آقای قاسمی، در حاشیه اجلاس ۱۶۰ اوپک گفته است که عربستان دنبال (تسخیر) بازار نفت ایران نیست. اگر نفت ایران تحریم شود ممکن است ایران ناگزیر شود نفت خود را به چین و کشورهای آسیایی ارزان‌تر بفروشد. آیا در این شرایط شاهد رقابت برای کسب سهم در بازار نفت بین اعضای سازمان نخواهیم بود؛ مشابه وضعیتی که قبل از روی کار آمدن آقای چاوز بین ونزوئلا و عربستان پیش آمد؟

من در جلسه مورد نظر نبودم بنابراین نمی‌توانم اظهارنظر کنم. همان‌طور که قبلا هم گفتم امیدوارم بازار نفت باثبات باقی بماند. این هدف اصلی اوپک است.

↙ برخی کارشناسان فکر می‌کنند که عراق نمی‌تواند به دلیل فقدان تسهیلات صادراتی تولید خود را بیش از هفت تا هشت میلیون بشکه در روز افزایش دهد، نظر شما در این‌باره چیست؟

عراق یکی از بنیانگذاران اوپک و از اعضای مهم سازمان ما است. این کشور همچنین ظرفیت بالقوه بالایی را از نظر ذخایر نفتی داراست. دبیرخانه اوپک درخصوص اعضای سازمان به‌طور انفرادی اظهارنظر نمی‌کند. در هر حال عراق جزییات برنامه‌های سرمایه‌گذاری خود را در اختیار دبیرخانه قرار می‌دهد و روشن است که آنها در حال توسعه ظرفیت تولید و صادرات خود هستند. ما باید صبر کنیم تا ببینیم آیا به اهداف خود می‌رسند یا خیر.

↙ خط قرمز اوپک در قیمت نفت چیست؟ قیمت نفت باید تا چه اندازه پایین برود تا اوپک در سطح تولید خود تجدیدنظر کند؟

همان‌طور که قبلا هم گفتم اوپک برای قیمت نفت هدف‌گذاری نمی‌کند. ما برای ثبات بازار نفت تلاش می‌کنیم. این را هم بیان کرده‌ام که قیمت‌ها باید در سطحی باشند که سرمایه‌گذاری در این صنعت صرف کند که توامان برای آینده مصرف‌کننده و تولیدکننده مفید است. اما در عین حال مایل نیستیم قیمت‌ها به چنان سطوحی برسد که به رشد اقتصادی جهان آسیب برساند. در حال حاضر به نظر می‌رسد قیمت صد دلار برای هر بشکه چنان قیمتی است که هم مناسب برای مصرف‌کننده و هم تولیدکننده است. در هر حال اوپک منظما بازارهای نفت را از نظر عرضه و تقاضا و قیمت و نیز سایر عواملی که بر عملکرد بازار نفت اثر می‌گذارند بررسی می‌کند. تمرکز مطالعات دبیرخانه اوپک بر این موارد است. نتایج این بررسی‌ها و جمع‌بندی مطالعات ما به وزرای کشورهای عضو ارایه می‌شود و آنها تصمیم مقتضی را در کنفرانس می‌گیرند.

↙ پس از فاجعه زلزله و تسونامی و موقعیت نیروگاه‌های هسته‌ای ژاپن در سال گذشته، برخی از جایگزینی انرژی‌های دیگر با انرژی هسته‌ای صحبت به میان آورده‌اند. فکر می‌کنید چگونه و چه هنگام این تغییرات به نفع نفت خواهد بود؟

صحبت‌های زیادی از انرژی هسته‌ای در این سال‌ها بوده است اما حوادث سال گذشته در نیروگاه‌های هسته‌ای فوکوشیما سوالات زیادی را درخصوص انرژی هسته‌ای و به‌خصوص ایمنی نیروگاه‌ها و نیز ضایعات اتمی و دفع زباله‌های نیروگاه‌ها مطرح کرده است. مشکل است که از هم اکنون پیش‌بینی کرد حوادث سال گذشته چگونه انرژی هسته‌ای را تحت تاثیر قرار خواهد داد. برخی از کشورها، مخصوصا در اروپا، تصمیم گرفته‌اند که برنامه‌های انرژی هسته‌ای خود را متوقف کنند در حالی‌که این حوادث دیگران را از توسعه و پیشبرد انرژی هسته‌ای خود منصرف نکرده است. اینکه انرژی هسته‌ای در آینده چگونه پیش خواهد رفت باید صبر کرد و دید. بهترین توصیف آن است که آینده این صنعت در حال حاضر واضح و آشکار نیست. بنابراین تاثیر تحولات صنعت انرژی هسته‌ای بر بازار نفت نیز روشن نیست.

عکس: Reuters

- موافق هیچ نوع تحریمی علیه کشورهای عضو سازمان نیستم
- اگر نفت ایران از بازار حذف شود می‌تواند تبعات جدی برای بازار جهانی نفت داشته باشد
- قیمت صد دلار برای هر بشکه نفت قیمت مطلوبی است
- امیدوارم بازار نفت باثبات باقی بماند
- مشکل است که از هم اکنون پیش‌بینی کرد حوادث سال گذشته چگونه انرژی هسته‌ای را تحت تاثیر قرار خواهد داد
- در پایان ماه ژوئن و با افزایش تولید لیبی ظرفیت مازاد تولید اوپک به حد شش میلیون بشکه در روز برخواهد گشت

خبر

فرودگاه اصفهان پرواز آسمان را زمینگیر کرد

■ **شرق:** بدهی شرکت آسمان به فرودگاه اصفهان، پرواز ۲۳۶۹ را زمینگیر کرد. صبح دیروز مسوولان فرودگاه اصفهان، به دلیلی که بدهی شرکت آسمان به این فرودگاه اعلام شد، جلو پرواز هواپیمای این شرکت را که از تهران به مقصد اصفهان بود و پس از آن قرار بود اصفهان را به مقصد فرودگاه توحید جم ترک کند، گرفتند و اعلام کردند تا زمانی که شرکت آسمان با فرودگاه اصفهان تسویه حساب نکند، اجازه پرواز را نخواهد داد. این پرواز از سوی شرکت ملی نفت از هواپیمایی آسمان اجاره شده و به گفته یکی از مسافران این پرواز کارمندان این شرکت و خانواده‌های آنها، مسافر آن بوده‌اند. به گفته این مسافر، این پرواز ساعت ۷:۴۵ تهران را به مقصد اصفهان ترک کرد و قرار بود از اصفهان به مقصد جم پرواز کند اما به جای پرواز، خلبان اعلام کرد که مسوولان فرودگاه به دلیل بدهی شرکت به فرودگاه اجازه پرواز نمی‌دهند. سرانجام پس از سه ساعت و ۱۵دقیقه که در هواپیما بودیم، اجازه پرواز صادر شد.

دولتی‌ها به اتاق نیامدند

■ **شرق:** در حالی که قرار بود روز گذشته نشستی در اتاق تهران برگزار شده و با حضور معاون ارزی بانک مرکزی و معاون اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی سیاست‌های ارزی بررسی شود، دولتی‌ها به نشست اتاق نیامدند. دیروز قرار بود محمدرضا فرزین دبیر کارگروه تحول اقتصادی، حمیدصافدل رییس سازمان توسعه تجارت و مینو کیانی‌راد معاون ارزی بانک مرکزی میهمانان اتاق باشند که به این نشست نیامدند و حتی محمد نهاوندیان هم یک‌ربع بعد از آغاز این جلسه به قصد نشست شورای پول و اعتبار جلسه را ترک کرد.

تورم دی‌ماه، ۲۰ درصد

■ **فارس:** یک مقام مسوول بانک مرکزی از کاهش جزیی نرخ تورم دی‌ماه در قیاس با نرخ ۲۰/۶درصدی آذرماه خبر داد. وی ادامه داد: نرخ تورم دی‌ماه حوالی همان نرخ ۲۰/۶درصدی است؛ احتمالا نرخ تورم در این مقطع به ۲۰ درصد کاهش خواهد یافت.

مصباحی‌مقدم:

چگونه با ۵۰۰میلیون دلار ذخیره ارزی، دلار کنترل شد

■ **فارس:** رییس کمیسیون طرح تحول اقتصادی مجلس گفت: بانک مرکزی در سال ۷۴ با ۵۰۰ میلیون دلار ذخیره ارزی و ۴۰ میلیارد دلار بدهی، دلار ۹۶۰تومانی را به ۳۰۰ تومان کاهش داد، ولی الان با ذخایر بالای ارز و طلا دولت قادر به کنترل قیمت‌ها نیست. غلامرضا مصباحی‌مقدم ادامه داد: بانک مرکزی و دولت وقت در آن شرایط توانست نرخ ارز را از ۹۶۰ به ۳۰۰ تومان کاهش دهد و با ذخیره ارزی بسیار کمتر از رقم کنونی توانست التهاب ارزی آن سال را کنترل کند.

ترکیه اختلاف درباره بهای گاز با ایران را به داوری بین‌المللی کشاند

■ **ایسنا:** ترکیه اختلاف با تهران درباره بهای گاز وارداتی از ایران را به داوری بین‌المللی کشاند. رویترز گزارش داد: مقامات انرژی ترکیه گفتند که آنکارا، ایران را بر سر مساله بهای پرداخت‌شده برای واردات گاز پس از آنکه تهران شکایت ترکیه مبنی بر بالا بودن بهای گاز را رد کرد، به داوری بین‌المللی کشاند. ایران سالانه ۱۰ میلیارد مترمکعب گاز را به ترکیه صادر می‌کند و دومین تامین‌کننده بزرگ گاز ترکیه پس از روسیه است. یک مقام عالی‌رتبه ترک گفت: تخفیف مورد انتظار داده نشد، به همین دلیل ترکیه نزد داوری بین‌المللی رفت.

۳۰۰هزار تومان ماهانه هر اماراتی از ایران

■ **بازتاب:** بررسی ۸۱ ماه تجارت با امارات متحده عربی نشان می‌دهد طی دولت‌های نهم و دهم به طور متوسط هر اماراتی ماهانه ۲۵۱ دلار از محل تحریم ایران و مشکلات کشورمان در زمینه تجارت خارجی سود برده است. اگر با میانگین قیمت دلار طی این مدت یعنی ۱۲۰۰ تومان هم محاسبه کنیم، به بیانی هر اماراتی ماهانه بیش از ۳۰۰ هزار تومان از ایران دریافت کرده است. پولی که در دولت‌های احمدی‌نژاد صرف خرید از بازارهای امارات ـ منهای پولی که گردشگران از ایران برای تفریح و خرید خارج کردند- شده است، برابر ۸۱ ماه حقوق ۳۰۰ هزار تومانی بیش از چهار میلیون کارگر ایرانی است که اگر این حجم از واردات فقط از امارات اتفاق نمی‌افتاد، می‌توانستند سر کار باشند.

خبر ویژه

تولید ۶۵۰ هزار خودرو در سایپا

■ **سایپانیوز:** گروه خودروسازی سایپا با تولید بیش از ۷۵هزار دستگاه انواع خودروی سبک و سنگین و کسب ۵۲درصد از سهم بازار کشور در ماه گذشته سال‌جاری به تنهایی در صدر خودروسازان داخلی قرار گرفت. سایپا در ۹ ماهه سال‌جاری با تولید حدود ۶۳۰هزار دستگاه انواع خودروی سبک و سنگین و اختصاص ۵۱درصد سهم بازار همچون سال‌های گذشته عنوان بزرگ‌ترین خودروساز کشور را به خود اختصاص داده است. افزایش حضور در بازارهای صادراتی با ایجاد خطوط جدید تولید و هدف‌گذاری برای گشایش بازارهای جدید از مهم‌ترین اقدامات گروه خودروسازی سایپا در سال‌جاری بوده است.

دلال‌ها دستگیر شدند

شرق: دیروز در چهارراه استانبول تهران قیمت‌ها از حرکت ایستاد، یعنی نه آنچنان بالا رفت، نه به نحو محسوسی پایین آمد اما این کسادی به معنای آرام بودن بازار نبود. در یازدهمین روز بهمن دلال‌ها و دستفروش‌ها فرصت زیادی برای خرید و فروش نداشتند چون حتی کوچه‌پس‌کوچه‌ها هم برای آنها امن نبود. به گفته یکی از صرافان چند مینی‌بوس دلال‌ها را به همان اتهامی که مجلس تشخیص داده و بانک مرکزی به آن اصرار دارد، یعنی ایجاد نوسان در بازار و حتی پولشویی از سطح خیابان جمع کرده و بردند. از حرکت ایستادن قیمت‌ها هم احتمالا از عواقب همین اتفاق بود چون با اعلام قیمت‌های مصوب از سوی متولی بازار، صرافها و فروشندگان چندان مجالی برای فعالیت ندارند و عملا دست‌ها را به زیر چانه زده‌اند. با جمع‌آوری دلال‌ها خرید و فروش‌های باقیمانده هم به در بسته خورد. به هر حال دیروز تنها خبر خوب دست‌کم برای مسافران خارج از مرزها افزایش میزان تحویل ارز مسافرتی از هزار به هزار و ۵۰۰ دلار بود.

ارز	قیمت(تومان)	تغییر(تومان)
دلار آمریکا	۱۸۳۰	–
یورو	۲۴۳۰	–۲۰
پوند انگلیس	۲۹۰۰	–۵۰
دلار کانادا	۱۹۰۰	–
یکصد ین ژاپن	۲۲۵۰	–
درهم امارات	۵۱۰	–
لیر ترکیه	۱۰۸۰	–

سکه تکان نخورد

شرق: دیروز در بازارهای جهانی قیمت هر اونس طلا تا آخرین ساعات معاملاتی نزدیک به ۱۰ دلار دیگر گران شد، با این وجود در بازار طلا و سکه هر قطعه از مسکوکات طلایی زیر سایه بازار ارز و سردرگمی دلار از جای خود تقریبا تکان نخورد. هر سکه بهار آزادی روز گذشته در بازار آزاد تقریبا ۸۳۰ هزار تومان فروش می‌رفت که نسبت به روز پیش از آن تغییر چندانی را نشان نمی‌داد. اما در همین بازار آرام هم بانک مرکزی همچن